

ТАҚРИЗИ

муқарризи расмӣ ба диссертатсияи Ризоева Нигинамо Маҳмадуллоевна дар мавзӯи “Асосҳои педагогии ташаккули худшиносии миллии наврасон дар асоси педагогикаи халқӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.05 – Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (13.00.05.03 – Педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) пешниҳод шудааст

Мутобиқати мавзӯ ва муҳтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ 13.00.05 – Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (13.00.05.03 – Педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ): банди 1 – Методикаи омӯзиши ҷомеашиносӣ – фаъолияти фарҳангӣ ва иҷтимоӣ педагогӣ, аз ҷумла моҳият, сохтор, вазифаҳо, принсипҳои онҳо; банди 2 – Тадқиқи равишҳои методологӣ дар омӯзиши фаъолияти иҷтимоӣ-педагогӣ (дар муассисаҳои таълимӣ ва фарҳангӣ) ва банди 4 – Сифати ташкили фаъолияти иҷтимоӣ фарҳангӣ (технология ва усулҳои баҳодиҳии сифати фаъолияти иҷтимоӣ фарҳангӣ ва иҷтимоӣ педагогӣ: меъёрҳо, нишондиҳандаҳо, нишондиҳандаҳои баҳодиҳии сифати фаъолияти иҷтимоӣ фарҳангӣ ва иҷтимоӣ педагогӣ, назорат ба сифати ҷорабиниҳои иҷтимоӣ маданӣ) мувофиқ аст.

Муҳимият ва зарурати баргузори таҳқиқот.

Мубрамии мавзӯи рисолаи илмӣ аз он иборат аст, ки ислоҳоти низоми миллии таҳсилот дар кишвар дар рӯҳи демократия ва инсонгароӣ тарбия намудани насли наврасро тақозо мекунад. Омӯзишу таҳқиқи ташаккули худшиносии миллии наврасон бо истифода аз арзишҳои миллии халқи тоҷик, яъне педагогикаи мардуми кишвар, талаб мекунад, дар навбати аввал мафҳумҳои худшиносию сермаъногии он, инчунин таъсири омилҳои этнопедагогиро дар тарбияи маънавия-ахлоқӣ насли имрӯза дар шакли концептуалӣ дар асоси таълим намудан ба ҷабҳаҳои фалсафӣ, сиёсӣ, фарҳангӣ, иҷтимоӣ, психологӣ мардумӣ миллиӣ, педагогикаи этникии муосир, таҳлилу баррасии таҳқиқотҳои илмӣ шарҳ диҳем ва инчунин дар заминаи баҳисобгирии талаботи ҳуҷҷатҳои меъёрӣ-ҳуқуқии қабулкардаи давлат ва ҳукумати Ҷумҳурии кишвар, ки зери роҳбарии асосгузори сулҳу ваҳдат, Пешвои миллат, Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмон таҳия, қабул ва амалӣ карда шуда истодаанд, тавзеҳ диҳем.

Мавзӯи таҳқиқотии интихобнамудаи Ризоева Нигинамо Маҳмадуллоевна дар замони имрӯза мубрам буда, маҳз ба ҳалли масъалаи мазкур, ташаккули худшиносии миллиӣ дар шароити

чаҳонишавӣ интиҳоб гардидааст, то ки барои шинохт, ниғаҳдошт ва рушди арзишҳои миллии тоҷикон дар чунин шароит наврасону ҷавонон омода бошанд.

Дар ин росто, унвонҷӯ Ризоева Н. қайд намудааст, ки тарбияи наврасону ҷавонони муосир бояд ба ташаккул додани майл ба худтакмилдиҳӣ ва ҳадафҳои муайяни ҳаётӣ дар шуури онҳо равона карда шавад ва дар интиҳоби роҳи ҳаёт худшиносӣ нақши арзанда дорад. Дар зери мафҳуми худшиносӣ системаи ақидаҳои инсон нисбат ба ҷомеа, табиат ва худ фаҳмида мешавад. Худшиносӣ дар раванди фаъолияти амалӣ ва идрок (донистан) ташаккул меёбад.

Баррасии ин масъала ба рушди тарбияи инсонӣ комил, рушди неқӯаҳволии он, муҳайё намудани шароити коркарди механизмҳои муассири татбиқи барномаҳои татбиқи рафтори иҷтимоӣ буда, таъсири мусбат мерасонад. Дар илми ватании педагогӣ олимони кишвар Т.Атохонов, М.Орифӣ, Р.Амиров, И.Обидов, М.Лутфуллозода, Ф.Шарифзода, К.Б.Кодиров, Б.Раҳимов, А.Нуров, Х.Раҳимзода, С.Сулаймонов, Б.Мачидова, Н.Юнусова, Д.Латифзода, Ҷ.Файзализода, А.Мирализода ва дигарон дар осори худ ба мероси педагогии ниёгон рӯ оварданд, ки дар онҳо масъалаҳои асосии инкишофи ақидаҳои педагогии мутаффақирони тоҷик баррасӣ шуданд.

Бинобар ин, муаллифи диссертатсия хеле ба маврид ҷиҳати ҳалли масъалаи мазкур истифодаи асарҳои педагогикаи халқиро дар ташаккули худшиносии миллии наврасон мавриди таҳқиқ қарор дода, аҳамияти назарию амалии мавзӯи рисолаи илмӣ “Асосҳои педагогии ташаккули худшиносии миллии наврасон дар асоси педагогикаи халқӣ”-ро муайян намудааст, ки ханӯз мавриди таҳқиқи муназзам ва ҳамаҷонибаи педагогӣ қарор нагирифтааст.

Дарачаи навгонии натиҷаҳо дар диссертатсия ва нуқтаҳои илмие, ки ба ҳимоя пешниҳод мешаванд.

Бояд қайд кард, ки зимни тарҳрезии фарзияи таҳқиқот унвонҷӯ он нуқтаро мадди назар гирифтааст, ки самаранокии раванди ташаккули худшиносии миллии наврасон бо истифода аз педагогикаи халқӣ он вақт босамар мегардад, ки агар муносибати нав ба ташаккули худшиносии наврасон дар асоси арзишҳои миллии ва башарият таҳия ва татбиқ карда шаванд ва наврасон ба чорабинихои беруназтаълимӣ барои омӯзиши мероси таърихию фарҳангии халқ, меёрҳои ахлоқии рафтор шавқманд гарданд. Барои ташаккули ҷаҳонбинии миллии наврасон тавассути омӯзиши амиқи таърихи халқи тоҷик, мероси намояндагони адабиёти классикӣ ва муосир, дин, анъана ва оинҳои миллии «Барномаи

ташаккули худшиносии миллии наврасон тавассути педагогикаи халқӣ дар фаъолияти беруназтаълимӣ» таҳия гардида, дар амалия мавриди санҷиш қарор дода шавад.

Навгонии илмӣ таҳқиқот аз он иборат аст, ки дар он Ризоева Нигинамо Маҳмадуллоевна аз нигоҳи тозаӣ пажӯҳиш - вазифа, мазмуни шакл ва усулҳои ташаккули худшиносии миллии наврасон аз нуқтаи назари инкишофи ҳамачонибаи шахсият муайян карда шудааст;

- самараи педагогии ташаккули худшиносии миллии хонандагон, омӯзгорон, гурӯҳҳои гуногуни аҳолӣ, ки дар раванди таҳқиқот иштирокдоранд, исбот шудааст.

- хусусиятҳои минтақавии ташаккул ва зухуроти худшиносии миллии наврасон ошкор гардида, дар асоси он роҳҳои баргараф намудани мушкилот дар шаҳру ноҳияҳои таҷрибавӣ муайян карда шуданд.

- Барномаи ташаккули ҷаҳонбинии миллии наврасон тавассути педагогикаи халқӣ берун аз фаъолияти таълимӣ, коркард ва асоснок шуда, тавсияҳои методӣ оид ба такмили ин раванд пешниҳод гардид.

- ташаккули ҷаҳонбинии миллии наврасон тавассути омӯзиши мероси намояндагони адабиёти классикӣ ва муосир, анъана ва ойинҳои миллий, ташкил ва баргузориҳои идҳое, ки дар рафти онҳо ҳисси мансубият ба арзишҳои маънавии мардум ташаккул ёфта, фаъолияти иҷтимоӣ ва фарҳангӣ зоҳир мегардад, таҳқиқ гардидааст.

Аҳамияти назариявӣ, амалӣ ва иҷтимоии натиҷаҳои диссертатсия аз таҳлили асосҳои назариявӣ методологӣ, илмию педагогӣ дар бораи тарбияи наврасону ҷавонон, истифодаи осори онҳо дар ташаккули худшиносии наврасон мавриди таҳлили омӯзиши амиқ қарор ёфтааст. Самаранокии таҳқиқот дар асоснокии назариявӣ ва методии барномаи педагогии ташаккули худшиносии миллии наврасон, шароитҳои педагогии бо ҳам алоқаманд, дар асоси принципҳои ҳамгироии арзишҳои педагогии миллий ифода меёбад, ки дар давоми қарнҳои инкишоф ёфтаанд ва ташаккули худшиносии миллии насли наврасонро аз нуқтаи назари инкишофи ҳаматарафаи шахсият таъмин менамоянд.

Дар ин радиф аҳамияти амалӣ таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки дар рисола концепсияҳои педагогӣ ва иҷтимоии асосҳои педагогии ташаккули худшиносии миллии насли наврас чамбаст карда шудааст; моҳияти педагогии ибораи «худшиносии миллий», мазмун ва ҷузъҳои сохтори он муайян карда мешавад; аҳамияти педагогикаи халқӣ ҳамчун эҳтиёҷоти ангезандае муайян карда мешавад, ки раванди ташаккули худшиносии миллии наврасонро таъмин менамояд. Дар асоси назария ва

муқаррароту хулосаҳои таҳияшуда амсилаи «Барномаи ташаккули худшиносии миллӣ тавассути педагогикаи халқӣ берун аз фаъолияти таълимӣ» таҳия ва амалӣ гардид. Барнома имкон медиҳад, ки муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар машғулиятҳои беруназсинфӣ, инчунин гурӯҳҳои гуногуни аҳоли ба раванди иҷтимоию фарҳангӣ ҷалб карда шаванд, самараи ташаккули худшиносии миллии насли наврасро таъмин намоянд.

Дарачаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот бо асоснокии мавқеъҳои асосии методологӣ таъмин карда мешавад, ки имкон медиҳанд муносибати бонизом ба ҳалли масъала ошкор карда шавад; истифодаи маҷмуи методҳои таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавӣ, ки ба объект, предмет (мавзӯ), мақсад, фарзия ва вазифаҳои он мувофиқанд татбиқ карда шудааст; натиҷаҳои мусбати қори озмоишӣ, маҷмуи қорқарди миқдории маълумоти бадастомада бо таҳлили сифатии онҳо муқоиса карда шавад.

Саҳми шахсии доғалаб барои дарёфти дарачаи илмӣ дар соҳаи таҳқиқот бо таҳлили миқдорӣ ва сифатии маълумоти бадастомада; истифодаи маҷмуи усулҳо ва усулҳои марбут ба ҳадаф ва вазифаҳои омӯзиш; таҳияи «Барномаи ташаккули худшиносии миллии наврасон тавассути педагогикаи халқӣ берун аз фаъолияти таълимӣ», ки ба раванди ташаккули худшиносии миллии наврасон тавассути омӯзиши амиқи таърихи халқи тоҷик мероси намояндагони адабиёти классикӣ ва муосир, дин, анъана ва расму оин, ташкил ва баргузориҳои ҷашнҳои миллӣ ва таҷрибаи шахсии қорӣ дар Қумитаи дин, танзими анъана ва ҷашну маросимҳои назди Ҳукумати Қумҳурии Тоҷикистон муқоидат кардааст.

Диссертатсияи мазкур аз таҳлилҳои назариявӣю методологӣ ғанӣ буда, мафҳумҳои қалидӣ аз ҷиҳати равонӣ-педагогӣ хеле муфассал таҳлил карда шудаанд. Мақсад, вазифа, фарзия ва муқаррароти диссертатсия татбиқ ва иҷро гардидаанд. Қобили зикр аст, ки натоиҷи асосӣ ва арзишманди паҷуҳиш дар маҷаллаи илмии Паёми Паҷуҳишгоҳи рушди маориф, Паёми Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, Паёми Донишгоҳи миллӣ, маводи қонфронсҳои илмӣ-амалии қумҳуриявӣ ва байналмилалӣ, мизҳои мудаввар, семинарҳо баррасӣ шуда, дар мақолаҳо инъикос ёфтааст, ки 5 адади он дар нашрияҳои тавсиякардаи ҚОА-и назди Президенти Қумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати маориф ва илми ҚР ба таъ расидаанд.

Дар боби яқум “Асосҳои назариявӣ-амалии ташаккули худшиносии миллии наврасон номгузори гардида, дар зербоби яқум «Заминаҳои

педагогӣ, иҷтимоӣ, ташкилӣ, таъмин ва танзими фаъолият дар самти тарбияи худшиносии наврасон» таҳлил гардидаанд.

Дар таҳлилҳои худ унвонҷӯ қайд менамояд, ки таҷрибаи таърихии инсоният нишон медиҳад, ки дар ҳамаи халқу миллатҳои хурду бузурги дунё арзишҳои ғояҳои маънавӣ-ахлоқӣ вучуд доранд, ки дар онҳо ватандӯстӣ, худшиносию ифтихори миллӣ арзи вучуд доранд ва бо риоя ва амалӣ кардани онҳо сазовори эҳтирому шинохти ҷаҳонӣ гаштаанд. Дар бораи анъана, суннатҳои воло, арзишҳои миллии халқи тоҷик, ки дар давоми қарнҳо ба тарзи ҳаёти мо ворид шудаанд, менталитет ё маҷмуи сифатҳои онро ташкил медиҳанд сухан рафта, қайд мегардад, ки одоби рафтори шахс аз талаботи ахлоқ сарчашма гирифта, ҳамзамон бо меъёрҳои ахлоқӣ баҳо дода мешавад.

Имрӯз дар муассисаҳои таҳсилоти умумии ҷумҳурӣ ба роҳ мондани фаъолият дар самти тарбияи худшиносию ватандӯстӣ ба мақсад мувофиқ мебошад, ки нигаришҳои хосеро дар хонандагон ташаккул медиҳанд: муҳаббат ба Ватан, муносибати ғамхорона нисбати таърихи Ватан, осори фарҳангӣ, урфу одат ва анъанаҳои халқи худ ва ғайра. Дарки раванди ҷомеа, дастгирӣ ва иштироқи фаъолон дар он муҳимтарин вазифаи тарбия буда, ба инкишофи шахсият алоқаманд мебошанд.

Дар зербоби дуюм «Педагогикаи халқӣ ҳамчун заминаи тарбияи маънавию ахлоқӣ ва худшиносии наврасон» масъалаи ташаккули тарбияи маънавию ахлоқии насли наврас дар педагогикаи халқӣ таҳлил гардидааст. Дар ин маврид диссертант қайд менамояд, ки пешравиҳои ҳар як давлати соҳибистиклол ба анъанаҳои миллӣ ва фарҳангӣ, ба дарки ҳар як фард аз ҳувияти миллии худ, дастовардҳои беназир ва беҳамтои фарҳангӣ, ки таърихи ин қавм, муҳити табиӣ, хусусияти геополитикӣ ва дастовардҳои ки дар соҳаҳои гуногуни ҳаёти маънавӣ ба вучуд омадаанд, асос меёбад.

Дар адабиёти педагогӣ-равонӣ ва махсусан дар осори мутафаккирони тоҷику форумасъалаҳои тарбияи ахлоқӣ ҷойгоҳи асосиро ишғол мекарданд. Ин осор асосан дорои хусусияти пандомезона буда, муаллифони онҳо ҳамчун сарчашмаи маънавиёт ва ахлоқи баланд дар тамоми ҷаҳон шуҳратманд гардиданд.

Дар зербоби сеюм «Роҳи усулҳои ташаккули худшиносии миллии наврасон мавриди истифода аз арзишҳои миллии халқи тоҷик» ибраз гардидааст, ки шаклҳои ҳамкорӣ бо омӯзгорон, волидон, мутахассисони соҳаи маориф дар маҳал, коршиносон ва фаъолони ҷамъиятӣ оид ба ташаккули худшиносии наврасон аз баргузориҳои ҷорабиниҳо иборат мебошад. Ташаккули тарбияи худшиносии наврасон аз заминаҳои

педагогӣ-иҷтимоӣ ва таъмину танзими ташаккули худшиносии миллӣ тавассути адабиёти бадеию шифохӣ ва ҳамоҳангсозии фаъолияти оила бо муассисаҳои таълимӣ дар ҷомеа вобастагии ногусастанӣ дорад.

Дар боби дуюм «Мазмун ва технологияи ташаккули худшиносии миллии наврасон дар асоси педагогикаи халқӣ» омадааст, ки масъалаи таълиму тарбияи миллӣ аз ҷониби ҷомеа яке аз проблемаҳои муҳиму рӯзмарраи замони муосир ба ҳисоб рафта, паҳлӯҳои гуногуни ҳаёти иҷтимоӣ сиёсиро дарбар мегирад. Дар ин навъи тарбия ҷомеа, муҳити гирду атроф, муносибати рафиқон ва талаботи ҷомеа нақши муҳим доранд.

Муҳаққиқ Ризоева Н.М. дуруст қайд менамояд, ки ҷиддитарин навгонӣ, ки ба синни наврасӣ хос аст, ин шаклгирии худшиносии мебошад. Он дар шаклҳои афзудани худмушоҳидакунӣ, худбаҳоидиҳӣ, худдӯстдорӣ, майлу рағбати худтакмилдиҳӣ ва худтасдиқнамоӣ, ҳис кардани арзишмандии шахсиятӣ ва ғайраҳо зухур мегардад.

Муҳаққиқ муайян намудааст, ки яке аз роҳҳои ташаккули худшиносии миллии наврасон ҷалби онҳо ба корҳои беруназсинфӣ маҳсуб меёбад. Тадқиқот дар ин самт нишон медиҳанд, ки байни талаботи ҷомеаи муосир нисбати тафаккури миллӣ ва ватандӯстии хонандагон ва мавҷуд набудани як низом ва шарту шароитҳои муайян дар самти ташаккули худшиносии наврасон номутаносибӣ вучуд дорад. Барои ноил шудан ба ин ҳадаф вазифахоро муайян намудааст.

Маҳз дар корҳои беруназсинфӣ ва мониторинги шаклҳои гуногуни кори беруназсинфӣ дар мактабҳои пойгоҳӣ нишон додаанд, ки ин шакли кор барои тарбияи худшиносии хонандагон дорои имкониятҳои зиёд мебошад. Қайд гардидааст, ки танҳо мутахассиси дорои маҳорати зарурии педагогӣ дар сатҳи методикаву технологияҳои муосир ҳамеша ба натиҷаҳои мусбӣ ноил мегардад. Тавсияҳои методӣ барои директорон, омӯзгорону роҳбарони синфҳо, ташкилоти муассисавӣ, сохторҳои дахлдори давлатӣ ва ниҳодҳои иҷтимоӣ вуҷуд дорад.

Дар зербоби дуюм «Корҳои таҳқиқотӣ-озмоишии раванди худшиносии миллии наврасон дар асоси педагогикаи халқӣ» баргузориҳои корҳои озмоишӣ, мақсад ва вазифаҳои марҳилаҳо, роҳҳо ва усулҳои гузаронидани корҳои таҷрибавӣ тавсиф карда шудаанд.

Дар рисолаи илмӣ унвонҷӯ махсусан коркарди «Барномаи ташаккули худшиносии миллии наврасон тавассути педагогикаи халқӣ дар фаъолияти беруназтаълимӣ» ва «Амсилаи барномаи раванди

ташаккули худшиносии миллии наврасон» пешниҳод гардида, аз захираи бузурги таълимоти педагогии мутаффакирони форсу тоҷик ва анъанаҳои фарҳангӣ интихоб намудани маводе барои тарбияи босифати насли наврас мусоидат намудааст.

Барои муайян кардани дараҷаи фаҳмиши хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар озмоиши асосӣ пурсишҳои тестӣ (санҷишӣ) ба хонандагону наврасони ҳудуди маҳалҳои мавриди таҳқиқот қарорёфта пешниҳод ва мавриди таҳлил қарор дода, натиҷаҳои ба дастмадаро ҷамъбаст намудааст.

Дар ҷараёни таҳқиқот шаклҳои гуногуни кор бо хонандагон барои татбиқ дар амалияи таълимӣ – сайёҳат, мусобиқаҳо, бозиҳои интеллектуалӣ ва варзишӣ, намоишҳои видеоӣ, ҷорӣ намудани технологияҳои виртуалӣ баррасӣ ва пешниҳод карда шуданд.

Дар зербоби сеюми боби дуюм “Ҷамъбасти корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ оид ба ташаккули худшиносии миллии наврасон ва натиҷаҳои он” дида баромада шуд.

Дар ҷамъбасти корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ муҳаққиқ исбот намудааст, ки тарбияи миллии наврасон раванDEST, ки дар асоси истифодаи асарҳои пурарзиши педагогикаи халқӣ маърифатнокии сиёсӣ, маънавӣ ва ахлоқии ташаккул ёфта, тавассути ба роҳ мондани курсҳои омӯзишӣ, корҳои беруназсинфӣ, таъмини фаъолияти иҷтимоӣ ва иртиботӣ дар фаъолияти беруназтаълимӣ татбиқ мегардад.

Лозим ба таъкид аст, ки унвонҷӯ зимни ташкилу гузаронидани корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ кӯшиш ба харҷ додааст, ки дар ҳар як марҳилаи таҳқиқот нуктаҳои дар фарзия пешбинишударо оид ба ҷанбаҳои тарбиявии педагогикаи халқӣ, ҷойгоҳ ва мақоми низоми арзишҳои миллӣ ва анъанаҳои таърихию фарҳангии халқ дар рушди худшиносии миллии наврасон таҳқиқ намуд. Ҳангоми гузаронидани корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ ҷиҳати дар наврасон роҳу воситаҳои ташаккули худшиносии миллии наврасон тавассути педагогикаи халқӣ коркард ва асоснок намудааст. Инчунин тавсияҳои методӣ оид ба тақмили ин раванд пешниҳод гардиданд.

Натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ ва корҳои озмоишӣ, ки дар шакли хулосаи бобҳо, хулосаи умумӣ ва тавсияҳои методӣ коркард ва пешниҳод шудаанд, аз он шаҳодат медиҳанд, ки аз ҷониби муаллифи диссертатсия таҳқиқоти дорои арзиши баланди илмиву амалӣ мураттаб шудааст ва истифодаи натиҷаҳои таҳқиқот дар раванди тарбияи худшиносии наврасон бешак мусоидат хоҳад

намуд.

Ба андешаи мо, диссертатсияи Ризоева Нигинамо Маҳмадуллоевна дар мавзӯи “Асосҳои педагогии ташаккули худшиносии миллии наврасон дар асоси педагогикаи халқӣ” таҳқиқоти анҷомёфтаи илмӣ дар соҳаи педагогикаи ватанӣ мебошад.

Дар баробари дастовардҳо дар диссертатсия ва фишурдаи он баъзе камбудӣ ва норасоӣҳо ба назар мерасанд:

1. Муҳаққиқ дар масъалаи роҳҳои тарбияи ватандӯстона ва ташаккули ифтихори миллӣ аз ашъори адибон дар ҷараёни таълиму тарбияи хонандагон мисолҳо оварда бошад ҳам, барои мукамалтар намудан ва аз ҷиҳати равонӣ асоснок сохтани муҳтавои диссертатсия намунаҳои аз ашъори шоирон овардашуда нокифоя мебошанд. Агар аз ҷиҳати ба ҳисоб гирифтани хусусиятҳои равонии хонандагон низ мавзӯи амиқтар таҳқиқ мегардид, ба диссертатсия арзиши илмӣ бештар мебахшид.

2. Дар боби дуюми рисола дар мавриди санҷиши озмоишӣ мебоист қор бо оиларо низ дар ташаккули худшиносии миллии наврасон (бо хонандагони синфҳои 7-9) васеътар ворид намуда, натиҷагирӣ менамуданд.

3. Дар диссертатсия роҳи усулҳои ташаккули худшиносии миллии наврасон тибқи «Барномаи ташаккули худшиносии миллии наврасон тавассути педагогикаи халқӣ дар фаъолияти беруназаълимӣ» шарҳи тафсир шудааст, вале мисолҳои мушаххас ба қадри кофӣ оварда нашудааст, ки дар амалия чӣ гуна онҳо татбиқ карда мешаванд.

4. Дар рисолаи илмӣ ва фишурдаи он ҳатогиҳои имлоӣ, услубӣ ва нуқсонҳои техникӣ мавҷуданд, ки таҳрири ислоҳ меҳоянд.

Камбудӣ ва норасоӣҳои зикршуда арзиши комили илмӣ ва дастовардҳои назарраси диссертатсияи Ризоева Нигинамо Маҳмадуллоевна дар мавзӯи “Ташаккули рафтори иҷтимоии хонандагони хурдсол тавассути анъанаҳои миллии халқи тоҷик”, дар ҳудуд ва миқёси мавзӯи таҳқиқшуда ҳалалдор намекунад. Дар ҳаллу фасли вазифаи пешгузошташуда диссертант далелу маводҳои заруриро ба таври возеҳ ва васеъ истифода кардааст. Муаллифи аз адабиёти илмӣ зарурӣ дар самти таҳқиқоти мазкур огоҳии комил ва ҳамаҷониба дорад.

**Мувофиқати автореферат ва диссертатсия ба талаботи ҚОА-и
назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Автореферат ва мақолаҳои нашрнамудаи диссертант муҳтавои асосии рисолаи илмиро инъикос менамоянд. Мазмуни таҳқиқоти

диссертационӣ бо соҳаи зерини шиносномаи ихтисоси 13.00.05 – Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (13.00.05.03 – Педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) мувофиқат мекунад.

Диссертатсияи Ризоева Нигинамо Маҳмадуллоевна дар мавзӯи “Асосҳои педагогии ташаккули худшиносии миллии наврасон дар асоси педагогикаи халқӣ” ба талаботи Тартиби додани дараҷаи илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 ва бо тағйири иловаҳо аз 26-уми июни соли 2023, №295 тасдиқ гардидааст, мутобиқат мекунад ва муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.05 – Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (13.00.05.03 – Педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) мебошад.

Номзади илмҳои педагогӣ,
саромӯзгори кафедраи таҳсилоти
томақтабӣ ва кори иҷтимоии
Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

Саодати Раҳмоналӣ

28.10.2025

Маълумот барои тамос: 735360, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Кӯлоб,
кӯчаи Сангак Сафаров 21; Тел: 988414661; E-mail: info@kgu.ti.

Имзои Саодати Раҳмоналиро тасдиқ мекунам.

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои
махсуси Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

Давлатов М.А.